Beleidskompasformulier voor **internetconsultatie**

Titel:

Wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met de derde tranche van de implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275) [KetenID WGK028628]

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

  Gebouweigenaren, onder meer burgers en overheidsinstellingen, bedrijven (aannemers, installatiebedrijven en leveranciers die betrokken zijn bij de bouw, installatie en levering van materialen die invloed hebben op de energieprestatie van gebouwen), de energieprestatie-adviseurs en de betrokken certificaathouders op dit gebied, aangezien zij de energieprestatie en het energielabel moeten bepalen conform de NTA 8800 en de BRL 9500. Gemeenten (bevoegd gezag), RVO (beheerder EP-online), de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

  Bouwbedrijven, energieprestatieadviseurs, gecertificeerde keuringsinstellingen, RVO.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

  De wijzigingen zijn besproken in de Juridisch-Technische Commissie (JTC) en vervolgens op 31 oktober 2025 en 17 april 2026 in het Overlegplatform Bouwregelgeving (OPB). Aan deze overlegplatforms nemen deel: de ontwerpende, toeleverende en uitvoerende bouw, vertegenwoordigers van de gebruikers en eigenaren van gebouwen en andere belangenorganisaties.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De herziene Richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD IV) maakt deel uit van het Fit-for-55-pakket. Het Fit-for-55-pakket geeft invulling aan het juridisch bindende Europese broeikasgasreductiedoel van tenminste netto 55% in 2030 ten opzichte van 1990 en klimaatneutraliteit in 2050, zoals vastgelegd in de Europese Klimaatwet. De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor ongeveer 40 procent van het energiegebruik en 36 procent van de CO2-uitstoot in de EU. Nederland is als lidstaat van de EU verplicht de EPBD IV te implementeren in nationale regelgeving. Dit besluit vormt de derde tranche daarvan en betreft de artikelen 9, 11 en 22 van deze richtlijn.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor ongeveer 40 procent van het energiegebruik en 36 procent van de CO2-uitstoot in de EU. Verduurzaming van de gebouwde omgeving is daarmee een essentieel element in de Europese klimaatinzet.

c) Wat is de omvang van het probleem?

In de EU staan nog steeds veel slecht of matig geïsoleerde gebouwen die afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen voor verwarming en koeling. De overgrote meerderheid van deze gebouwen zal er in 2050 ook nog staan. Dit maakt het urgent om het renovatietempo te verhogen en energiezuinige en emissievrije gebouwen te realiseren.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

De EPBD-richtlijn is het voornaamste EU-instrument om het renovatietempo te verhogen en het gebruik van hernieuwbare energie in de gebouwde omgeving te stimuleren. De EPBD IV is de recente actualisatie van de richtlijn.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als de Nederlandse overheid niets doet zal, naast een mogelijke inbreukprocedure van de Europese Commissie, het risico bestaan dat de bindende reductiedoelstellingen voor 2030 en 2050 niet gehaald worden.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Doel is de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren en de broeikasgasemissies van gebouwen en energiearmoede te verminderen.

b) Aan welke duurzame ontwikkelingsdoelen (sustainable development goals, SDG's) en brede welvaartsuitkomsten dragen de doelen bij?

Onder andere 7. Betaalbare en duurzame energie, 11. Duurzame steden en gemeenschappen en 13. Klimaatactie. Brede welvaartsuitkomsten: 5. Ruimtelijke samenhang en -kwaliteit, 6. Economisch kapitaal en 7. Natuurlijk kapitaal.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

- Normering door het stellen van eisen aan nieuwbouw en bestaande bouw
- Stimulering door subsidies en andere financiële maatregelen
- Bieden van technische en praktische informatie en hulp bij renovatie van gebouwen.

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Voor de onderwerpen uit de EPBD IV die in dit wijzigingsbesluit worden geregeld is het noodzakelijk om eisen op te nemen in de regelgeving, om aan de implementatieverplichting van de richtlijn te kunnen voldoen.

c) Wat is de beleidstheorie (doelenboom) per kansrijke beleidsoptie?

n.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Zie paragraaf 5 van het algemeen deel van de nota van toelichting van het besluit.

b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

De regeldrukeffecten zijn in kaart gebracht en berekend door SIRA Consulting. Het Adviescollege Toetsing Regeldruk toetst de administratieve lasten. Er wordt een artikel 2 Financiële-verhoudingswet onderzoek uitgevoerd.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Met deze wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de volgende onderdelen uit de EPBD IV geïmplementeerd:
- Invoering van minimum energieprestatie-eisen voor utiliteitsgebouwen (MEPS) met ingang van 2030 en 2033 (artikel 9 EPBD IV);
- Vastlegging van de eisen aan emissievrije bestaande gebouwen (artikel 11 EPBD IV); en
- Een grondslag voor het toegankelijk maken van de databank van energielabels voor banken, huurders van utiliteitsgebouwen en gemeenten (artikel 22 EPBD IV).

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- doeltreffendheid en doelmatigheid;
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief doenvermogen, regeldruk en handhaving);
- brede maatschappelijke impact?

Zie paragraaf 5 en 6 van de nota van toelichting van het wijzigingsbesluit.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Zie de nota van toelichting.

d) Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?

n.v.t.